COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 14.12.2018
COM(2018) 829 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind aplicarea anexei XII la Statutul funcționarilor

RAPORT INTERMEDIAR AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind aplicarea anexei XII la Statutul funcționarilor

1. TEMEI JURIDIC

În temeiul articolului 14 alineatul (2) din anexa XII la Statutul funcționarilor (SR), în 2018, Comisia trebuie să prezinte Parlamentului European și Consiliului un raport intermediar cu privire la aplicarea anexei XII la Statutul funcționarilor.

Scopul prezentului raport intermediar este de a oferi o imagine de ansamblu asupra punerii în aplicare a normelor de menținere în echilibru a Sistemului de pensii al funcționarilor europeni (PSEO) în perioada 2014-2018. Aceste norme sunt prevăzute la articolul 83a din SR și în anexa XII la acesta[1].

2. CARACTERISTICILE DE BAZĂ ALE PSEO

2.1. Temeiul juridic al PSEO

În conformitate cu articolul 83 din statut:

- plata prestațiilor prevăzute de sistemul de pensii[2] este în sarcina bugetului Uniunii;
- statele membre garantează colectiv plata prestațiilor și
- finanțarea acestui sistem se bazează, în proporție de o treime, pe contribuțiile funcționarilor.

Articolul 83a prevede că echilibrul sistemului de pensii se asigură prin vârsta de pensionare și rata contribuțiilor la sistem. De asemenea, acesta stabilește procedurile de actualizare anuală și la cinci ani a ratei contribuției la sistemul de pensii.

Anexa XII la SR stabilește normele actuariale referitoare la calculul ratei contribuției pentru ca echilibrul sistemului să fie asigurat.

2.2. Principiul fondului noțional (virtual)

PSEO este un fond noțional (virtual) cu prestații definite, în care contribuțiile personalului servesc la finanțarea viitoarelor pensii ale acestuia. Deși nu există un fond de investiții efectiv, suma care ar fi fost colectată de către un astfel de fond este considerată a fi fost investită în obligațiunile pe termen lung ale statelor membre și este reflectată în datoria asociată pensiilor înregistrată în conturile anuale ale Uniunii Europene. Statele membre garantează colectiv plata prestațiilor în temeiul articolului 83 din Statutul funcționarilor și al articolului 4 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Având în vedere că PSEO este conceput ca un fond noțional, contribuțiile personalului servesc la finanțarea viitoarelor pensii ale celor care contribuie. Contribuțiile acoperă efectiv costul drepturilor de pensie dobândite într-un anumit an și nu sunt în niciun fel legate de cheltuielile cu pensiile din anul respectiv. Jurisprudența UE a confirmat faptul că PSEO este

[1] În conformitate cu articolul 83a din SR, anexa XII la acesta stabilește norme detaliate pentru menținerea în echilibru a Sistemului de pensii al funcționarilor europeni (PSEO).

[2] Prestațiile care trebuie plătite în cadrul PSEO sunt stabilite în titlul V capitolul 3 și în anexa VIII din SR. Prestațiile din cadrul PSEO includ pensiile pentru limită de vârstă, transferurile de drepturi de pensie, indemnizațiile de plecare, pensiile de urmaș și prestațiile de invaliditate.

un fond noțional, deși a constatat că acesta prezintă și anumite caracteristici ale unui sistem de solidaritate[3].

PSEO este diferit de majoritatea sistemelor de pensii ale funcționarilor publici din statele membre, în care rata contribuției sau prestațiile sunt ajustate astfel încât să asigure un echilibru anual între contribuțiile colectate și cheltuielile cu pensiile. În acest tip de sisteme, dacă nu este posibil să se ajungă la un echilibru, diferența este acoperită de la buget (impozite).

Fondul noțional PSEO este evaluat atât anual cât și la fiecare cinci ani, ca și cum ar exista un fond real, garantând astfel sustenabilitatea pe termen lung a acestuia.

2.3. Principiul echilibrului actuarial

Echilibrul PSEO este asigurat în mod regulat prin actualizarea ratelor contribuțiilor și, după caz, a vârstei de pensionare.

PSEO respectă un principiu al echilibrului actuarial, conform căruia contribuțiile anuale ale personalului trebuie să acopere o treime din drepturile dobândite în cursul anului în cauză[4], care corespund viitoarelor pensii pe care același personal le va primi după pensionare, plus (în anumite condiții) prestațiile de invaliditate și pensiile de urmaș și de orfan. Pentru ca acest calcul[5] să fie posibil, contribuțiile sunt evaluate la valoarea actuală prin aplicarea unei rate a dobânzii (rată de actualizare). Astfel, calculul reprezintă o evaluare actuarială.

Rata contribuției la sistemul de pensii este mecanismul care menține sistemul în echilibru de la an la an. Aceasta se actualizează automat dacă evaluarea actuarială prevăzută la articolul 83a din statut indică faptul că acest lucru este necesar pentru acoperirea integrală a drepturilor de pensie dobândite într-un anumit an. În consecință, atunci când membrii personalului plătesc rata actualizată a contribuțiilor, aceștia dobândesc drepturi de pensie pentru un anumit an care sunt protejate de principiul drepturilor dobândite.

3. REFORMA SR DIN 2013

În ultimii ani, administrația publică europeană a trecut prin două reforme ample succesive. Reforma din 2013 a Statutului funcționarilor a inclus o serie de măsuri care au avut un impact asupra funcționării PSEO și au condus la economii semnificative:

- Creșterea vârstei de pensionare (până la 66 de ani),
- Reducerea ratei de acumulare a pensiei (de la 1,9 % la 1,8 %),
- Înghețarea, pe o perioadă de doi ani, a tuturor salariilor, pensiilor și indemnizațiilor în 2013 și 2014 și decizia retroactivă de a reduce la minimum ajustările salariale în 2011

[3] A se vedea, de exemplu, cauza F-105/05 Wils/Parlamentul European, punctul 85 și cauza T-439/09 Purvis/Parlamentul European, punctul 45.

[4] Articolul 83 alineatul (2) din SR.

[5] Rata contribuției la sistemul de pensii se calculează în conformitate cu metoda „unităților de credit preconizate”, conform standardului internațional de contabilitate IPSAS 25 (înlocuit cu IPSAS 39 care a intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2018). Suma valorilor actuariale ale drepturilor dobândite de către membrii activi ai personalului (denumită în practica actuarială „costul serviciului”) este comparată cu valoarea anuală totală a salariilor de bază ale acestora pentru a calcula rata contribuției.

și 2012[6]. Ca urmare a neaplicării metodei de actualizare a salariilor, evoluția paralelă a puterii de cumpărare cu cea a funcționarilor publici naționali nu a fost menținută în acești ani,

- Reducerea evoluției în carieră pentru personalul AD și AST, cu acces limitat la cele mai înalte grade,

- Crearea unei grile de salarizare inferioare pentru posturile de secretariat și administrative, reducând în mod efectiv remunerația acestora cu 13 până la 40 %,

- Creșterea timpului de lucru pentru întreg personalul cu 2,5 ore pe săptămână până la 40 de ore, fără nicio compensație financiară.

De asemenea, reforma din 2013 a Statutului funcționarilor a introdus o serie de măsuri menite să îmbunătățească funcționarea sistemului:

- În conformitate cu standardele de contabilitate în materie[7] și cu cele mai bune practici actuariale care necesită o perioadă de observații anterioare în conformitate cu termenul estimat pentru obligațiile privind beneficiile postangajare care urmează să fie utilizate pentru ratele dobânzilor și creșterea salariilor în vederea asigurării echilibrului sistemelor de pensii, mediile mobile pentru respectarea ratelor dobânzilor PSEO și a creșterii salariale au fost prelungite la 30 de ani, cu o perioadă de tranziție de șapte ani,

- Pentru a remedia dificultățile legate de aplicarea metodei de ajustare în trecut, au fost adoptate dispoziții pentru o metodă care să permită o actualizare anuală automată a ratei contribuției la sistemul de pensii. În acest scop, rata contribuției la sistemul de pensii este actualizată în mod regulat fără intervenția unui act juridic. Comisia publică apoi rata actualizată în termen de două săptămâni de la actualizare, în seria C a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, în scop de informare,

- Reforma din 2013 a Statutului personalului a stabilit vârsta de pensionare ca fiind a doua variabilă pentru echilibrarea sistemului, pentru a ține cont în mod corespunzător de schimbările demografice viitoare. În special, Comisia a fost mandatată să efectueze o evaluare cincinală a vârstei de pensionare, luând în considerare evoluțiile care afectează funcționarii publici din statele membre și speranța de viață a personalului UE[8]. Comisia urmează să prezinte primul său raport Parlamentului European și Consiliului în 2019.

4. PUNEREA ÎN APLICARE TEHNICĂ A NORMELOR PENTRU ASIGURAREA ECHILIBRULUI PSEO (2014-2018)

Eurostat este autoritatea responsabilă de punerea în aplicare tehnică a anexei XII la Statutul funcționarilor. Acesta este asistat de unul sau mai mulți experți independenți care dețin calificările necesare pentru a efectua evaluările actuariale ale PSEO. Problemele referitoare la metodologie ridicate de punerea în aplicare a anexei sunt abordate de Eurostat în cooperare cu

[6] Ajustările salariale au fost reduse la 0 % și respectiv 0,8 % în 2011 și 2012 conform Regulamentelor (UE) nr. 422/2014 și nr. 423/2014 ale Parlamentului European și ale Consiliului din 16 aprilie 2014.

[7] IPSAS 25, articolele 91 și 96.

[8] Articolul 77 alineatul (6) și articolul 77 alineatul (7) din Statutul funcționarilor.

experți naționali din statele membre, care se întrunesc în cadrul unui grup (Grupul de lucru pentru articolul 83) cel puțin o dată pe an.

4.1. Activitatea Grupului de lucru pentru articolul 83 în perioada 2014-2018

În perioada 2014-2018, Grupul de lucru pentru articolul 83 s-a întrunit în fiecare an în conformitate cu dispozițiile Statutului funcționarilor. Grupul a discutat și a validat documentele metodologice elaborate de Eurostat.

Eurostat face, de asemenea, schimb de informații relevante referitoare la aspecte actuariale cu organizații internaționale precum ISRP (*International Service for Remunerations and Pensions* al organizațiilor coordonate, inclusiv OCDE, NATO, ESA, Consiliul Europei și altele), Banca Centrală Europeană, Banca Europeană de Investiții, Fondul European de Investiții, Oficiul European de Brevete și Eurocontrol.

4.2. Evaluări efectuate de expertul independent calificat

În conformitate cu articolul 13 alineatul (2) din anexa XII la Statutul funcționarilor, Eurostat este asistat de un expert independent care deține calificările necesare în ceea ce privește punerea în aplicare metodologică și definirea și calcularea ipotezelor actuariale corespunzătoare.

Ca urmare a rezultatelor cererii de oferte deschise, Eurostat a fost asistat de:

- EY Actuaires Conseils pentru evaluările PSEO din 2014-2016;
- Consorțiul format din Agilis S.A. și Prudential Ltd. pentru evaluările PSEO din 2017 și 2018.

Ambii actuari au evaluat și validat metodologia, calculele și rapoartele referitoare la evaluarea PSEO. În special, datele de intrare pentru calcule, cum ar fi populația PSEO și ipotezele actuariale, au fost convenite cu experții externi în cauză.

Rapoartele finale de evaluare emise de Eurostat includ recomandarea acestor actuari.

Actuarii efectuează în paralel calcule independente ale ratei contribuției la sistemul de pensii PSEO și emit un aviz actuarial, care poate fi „fără rezerve” sau „cu rezerve” (acesta din urmă are loc atunci când rezultatele actuarilor diferă de rezultatele Eurostat cu mai mult decât pragul de semnificație tolerat de 3 %).

În cazul tuturor rapoartelor de evaluare a PSEO elaborate între 2014 și 2018, actuarii au emis un aviz „fără rezerve”.

5. PARAMETRI ȘI IPOTEZE ACTUARIALE

5.1. Parametri legali

Acestea sunt valori legate în principal de aplicarea Statutului funcționarilor, inclusiv a normelor referitoare la calcularea prestațiilor de pensii.

Unii dintre acești parametri se modifică în funcție de anumite condiții legate de situația individuală a fiecărui funcționar[9], de exemplu:

[9] A se vedea anexa XIII la Statutul funcționarilor.

- Rata anuală de acumulare este de 1,8 % pentru personalul recrutat de la 1 ianuarie 2014, 1,9 % pentru personalul recrutat între 1 mai 2004 și 31 decembrie 2013 și 2 % pentru cei recrutați până la 30 aprilie 2004,

- Vârsta „standard” de pensionare atunci când personalul se poate pensiona fără reducerea prestațiilor de pensii variază de la 60 la 66,

- Sunt prevăzute compensații pentru membrii personalului care rămân în activitate după atingerea vârstei de pensionare (stimulentul Barcelona), în timp ce se aplică penalități în cazul pensionării anticipate înainte de atingerea vârstei de pensionare.

Tabelul 1 prezintă lista principalilor parametri legali utilizați pentru ultima evaluare a pensiilor din 2018.

Tabelul 1 – Principalii parametri legali utilizați în cadrul evaluării actuariale din 2018

Parametru	Valoare
Sursa juridică	Statutul funcționarilor în vigoare de la 1.1.2014
Data de referință pentru populație (articolul 1 din anexa XII)	31.12.2017
Vârsta oficială maximă de pensionare (articolul 52 din Statutul funcționarilor)	65 (din oficiu – funcționarii aflați în activitate înainte de 1.1.2014), 66 (din oficiu – noii funcționari) sau 67 (la cererea personalului) sau până la 70 (în mod excepțional)
Vârsta standard de pensionare (articolul 52 din Statutul funcționarilor și articolul 22 din anexa XIII)	între 60 și 66 de ani în funcție de vechimea în serviciu, vârsta și data începerii activității
Vârsta minimă de pensionare [articolul 52 litera (b) din Statutul funcționarilor, articolul 9 din anexa VIII și articolul 23 din anexa XIII]	58
Categoria și gradul pentru minimul de subzistență (articolul 6 din anexa VIII)	prima treaptă din gradul 1
Pensia maximă pentru limită de vârstă (articolul 77 din Statutul funcționarilor)	70 % din salariul de bază la data pensionării
Rata anuală de acumulare (articolul 77 din Statutul funcționarilor și articolul 21 din anexa XIII)	1,8 % (funcționarii aflați în activitate de la 1.1.2014), 1,9 % (funcționarii aflați în activitate de la 1.5.2004) sau 2 % (funcționarii aflați în activitate înainte de 1.5.2004), din BS

Spor pentru funcționarii aflați în activitate după vârsta standard de pensionare (articolul 5 din anexa VIII și articolul 22 din anexa XIII)	1,5 % (noii funcționari) sau 2,5 % din BS, sau 5 % din valoarea drepturilor de pensie dobândite la 60 de ani, în funcție de data începerii activității, de vechimea în serviciu la 1.5.2004 și de vârsta la 1.5.2004 a funcționarului
Pensia minimă pentru limită de vârstă (articolul 77 din Statutul funcționarilor)	4 % din minimul de subzistență pe an de activitate
Prestație de invaliditate (articolul 78 din Statutul funcționarilor)	70 % din salariul de bază
Prestația minimă de invaliditate (articolul 78 din Statutul funcționarilor)	100 % din minimul de subzistență
Pensie de reversiune (articolul 79 din Statutul funcționarilor și articolul 18 din anexa VIII)	60 % din pensia pentru limită de vârstă
Pensia minimă de reversiune (articolul 79 din Statutul funcționarilor și articolul 18 din anexa VIII)	35 % din ultimul salariu de bază
Pensie de urmaș (articolul 79 din Statutul funcționarilor și articolul 17 din anexa VIII)	60 % din pensia pentru limită de vârstă care ar fi fost datorată funcționarului
Pensia minimă de urmaș (articolul 79 din Statutul funcționarilor)	35 % din ultimul salariu de bază sau minimul de subzistență

5.2. Ipoteze actuariale

Acestea sunt valori care trebuie prognozate în conformitate cu dispozițiile Statutului funcționarilor și cu cele mai bune practici actuariale acceptate.

Valorile acestor ipoteze actuariale au fost estimate conform practicilor actuariale generale și au fost convenite cu experții naționali din departamentele relevante ale statelor membre în cadrul reuniunilor Grupului de lucru pentru articolul 83.

În conformitate cu dispozițiile prevăzute în anexa XII la Statutul funcționarilor și cu deciziile adoptate de grupul de lucru, unele dintre aceste ipoteze (de exemplu, tabelul mortalității) sunt actualizate doar cu ocazia evaluării cincinale a sistemului, în timp ce altele sunt actualizate în fiecare an. Cea mai recentă evaluare cincinală a avut loc în 2018.

5.3. Ipoteze demografice

Principalele ipoteze actuariale demografice sunt următoarele:

– Tabelele mortalității: Tabelul de mortalitate al UE din 2018 (EULT), elaborat de Eurostat, este un tabel prospectiv care include tendința speranței de viață pe o perioadă de 20 de ani (aceeași perioadă precum durata PSEO) pe baza evoluției mortalității populației PSEO. Prin urmare, EULT din 2018 este un tabel de mortalitate fondat pe o populație care este în întregime relevantă pentru PSEO.

Tabelul 2 reprezintă un extras din EULT.

Vârsta	Bărbați		Femei	
	Probabilitatea de a deceda la vârsta x	Speranța de viață	Probabilitatea de a deceda la vârsta x	Speranța de viață
40	0,00052220	44	0,00040251	47
45	0,00089611	39	0,00069129	42
50	0,00151059	35	0,00118716	37
55	0,00254589	30	0,00203834	32
60	0,00428923	25	0,00349874	27
65	0,00691083	21	0,00600232	23
70	0,01268196	17	0,00923173	19
75	0,02321581	13	0,01561910	15
80	0,04230976	10	0,02977824	11
85	0,07648061	7	0,05640000	8
90	0,13322851	5	0,10771240	5

– Tabelele invalidității elaborate de Eurostat pe baza observațiilor anterioare,

– Vârsta teoretică a pensionării; în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) din anexa XII la Statutul funcționarilor, se presupune că pensionările vor avea loc la o rată medie fixă care variază în funcție de data angajării în muncă a fiecărui membru al personalului,

– Probabilitatea ca funcționarul să fie căsătorit la data pensionării,

– Coeficienții pentru orfani și soții divorțați etc.

Tabelul 3 prezintă lista ipotezelor demografice utilizate pentru ultima evaluare a pensiilor din 2018.

Tabelul 3 – Ipoteze demografice utilizate pentru evaluarea actuarială din 2018

Ipoteze demografice	31.12.2017
Tabel de mortalitate (membri sănătoși)	EULT 2018
Tabel de mortalitate (membri cu handicap)	EULT 2018 + 3a
Tabel de invaliditate	Tabel de invaliditate 2018

Starea civilă actuală	Starea civilă actuală
Probabilitatea ca funcționarul să fie căsătorit la vârsta pensionării, pentru bărbați	82 %
Probabilitatea ca funcționarul să fie căsătorit la vârsta pensionării, pentru femei	52 %
Diferența medie de vârstă dintre un funcționar și partenerul său	1 an
Vârsta de pensionare estimată	de la 63 la 66
Rotația personalului	Rotația personalului 2018

5.4. Ipoteze financiare și economice

În conformitate cu articolele 10 și 11 din anexa XII la SR, rata de actualizare reală (RDR – ratele dobânzilor pentru datoria publică pe termen lung a statelor membre) și creșterea generală a salariilor (GSG – rata de modificare anuală a grilelor de salarizare) se calculează ca media mobilă a ratelor corespunzătoare pentru cei 30 de ani precedenți. Cu toate acestea, până în 2020, în conformitate cu articolul 11a din anexa XII, media mobilă se calculează pe baza unui interval de timp specific.

În 2018, RDR și GSG au fost calculate ca medie a ratelor relevante pentru cei 24 de ani precedenți din 1994 până în 2017: prin urmare, la actualizarea din 2018, valorile RDR și GSG au fost de 2,9 % și respectiv - 0,1 %.

O altă ipoteză economică importantă este tabelul ISP (creșterea salariilor individuale), care se referă la creșterea salarială care reflectă avansarea în carieră a funcționarilor UE (adică promovări și trepte de vechime). Odată cu intrarea în vigoare a noului Statut al funcționarilor la 1 ianuarie 2014, evoluția în carieră a funcționarilor UE a evoluat și legătura dintre grad și funcție a fost consolidată; accesul la cele mai înalte grade din grupele de funcții AD și AST este în prezent limitat în anumite condiții. În plus, a fost introdusă grupa de funcții AST/SC.

Tabelul 4 prezintă lista ipotezelor economice și financiare utilizate pentru ultima evaluare a pensiilor din 2018.

Tabelul 4 – Ipoteze economice și financiare utilizate pentru evaluarea actuarială din 2018

Ipoteze financiare	31.12.2017
Grilă salarială	În vigoare de la 1.7.2017
Durată	20 de ani
Rata de actualizare nominală (NDR)	4,8 %
Rata inflației (IR)	1,8 %
Rata de actualizare reală (RDR)	2,9 %

Creșterea generală a salariilor (GSG)	-0,1 %
Reevaluarea generală a pensiei (GPR) (egală cu GSG)	-0,1 %
Creșterea salariilor individuale (ISP)	Tabel ISP 2018
Coeficient pentru pensia de orfan și pensia soțului divorțat	13 %
Coeficienți corectori [Articolul 3 alineatul (5) din anexa XI și articolul 20 din anexa XIII]	0,0 %

6. REZULTATE: EVOLUȚIA RATEI CONTRIBUȚIEI LA SISTEMUL DE PENSII

6.1. Evaluări ale pensiilor în perioada 2014-2018

În perioada 2014-2018, pentru a garanta echilibrul sistemului, rata contribuției la sistemul de pensii a fost calculată ca o treime din raportul dintre costul total al serviciului și totalul anual al masei salariale, în conformitate cu articolul 83 alineatul (2) din Statutul funcționarilor.

Tabelul 5 prezintă rezultatele fiecărei evaluări începând din 2014.

Tabelul 5 – Contribuția la sistemul de pensii pe ani în perioada 2014-2018

Elemente	**Evaluări ale pensiilor**				
	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
	Data de referință				
	31.12.2013	**31.12.2014**	**31.12.2015**	**31.12.2016**	**31.12.2017**
Costul serviciului pentru pensionare	28,3 %	28,2 %	27,2 %	27,1 %	27,4 %
Costul serviciului pentru invaliditate	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,7 %
Costul serviciului pentru deces	0,9 %	0,9 %	1,0 %	0,9 %	0,9 %
Raport costul serviciului/BS	**30,4 %**	**30,5 %**	**29,5 %**	**29,3 %**	**30,0 %**
Rata contribuției funcționarilor (1/3 din raportul total)	**10,1 %**	**10,2 %**	**9,8 %**	**9,8 %**	**10,0 %**

Rata aplicată a contribuției funcționarilor	**10,1 %**	**10,1 %**	**9,80 %**	**9,80 %**	**10,0 %**

6.2. Rezultatele ultimei evaluări a pensiilor

Evaluarea actuarială a PSEO din 2018 indică faptul că, pentru a asigura echilibrul acestui sistem de pensii, rata contribuției necesară pentru a finanța o treime din prestațiile plătibile este de 10,0 % din salariul de bază (sau din prestația de invaliditate).

Rata calculată a contribuției menționată mai sus (10 %) reprezintă o treime din raportul dintre costul total al serviciului (1 424,8 milioane EUR) și totalul anual al masei salariale (4 749,2 milioane EUR). Această rată este *mai mare* (+ 0,2 %) decât cea calculată în 2017 (9,8 %).

În conformitate cu articolul 83a alineatul (3) din statut, cifra de referință prevăzută la articolul 83 alineatul (2) se actualizează. Comisia publică rata actualizată a contribuției astfel calculate (10,0 %), în termen de două săptămâni de la actualizare, în seria C a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, pentru informare.

Actualizarea intră în vigoare simultan cu actualizarea anuală a remunerațiilor în temeiul articolului 65 din Statutul funcționarilor, și anume se aplică retroactiv la 1 iulie 2018.

7. ECHILIBRUL SISTEMULUI DE PENSII

După cum s-a explicat în partea 2.3 din prezentul raport, PSEO se află în echilibru în cazul în care contribuțiile anuale plătite de personal acoperă o treime din drepturile dobândite pe parcursul acelui an, și anume, în conformitate cu Statutul funcționarilor, în ceea ce privește pensia pentru limită de vârstă, 1,8 % 1,9 % sau 2 % din salariul de bază final înainte de pensionare. Întrucât rata contribuției la sistemul de pensii este calculată pentru a asigura echilibrul sistemului, sistemul este în echilibru atunci când se aplică rata calculată.

În perioada de referință a prezentului raport, pe baza ratei calculate a contribuției Eurostat, rata contribuției la sistemul de pensii a fost actualizată după luarea în considerare a dispozițiilor specifice ale Statutului funcționarilor:

- Articolul 2 alineatul (1) din anexa XII la Statutul funcționarilor (actualizările nu pot să aibă ca rezultat modificarea contribuției, în sensul creșterii sau al scăderii, cu mai mult de un punct procentual față de rata aplicată în anul precedent);

- Articolul 2 alineatul (2) din anexa XII la Statutul funcționarilor [diferența dintre actualizarea ratei contribuției care ar rezulta din calculul actuarial și actualizarea care rezultă din variația menționată la alineatul (1) ultima teză nu se recuperează niciodată și, prin urmare, nici nu se ia în considerare în calculele actuariale ulterioare];

- Articolul 83a alineatul (4) din Statutul funcționarilor (la actualizarea anuală a evaluării actuariale cincinale, rata contribuției se actualizează numai dacă există o diferență de cel puțin 0,25 puncte între rata în vigoare a contribuției și rata necesară menținerii echilibrului actuarial. Această limită nu se aplică la o evaluare cincinală, cum ar fi evaluarea din 2018).

Graficul 1 sintetizează ratele contribuțiilor calculate și aplicate.

Graficul 1 – Rezumatul ratelor contribuțiilor calculate și aplicate pentru pensii

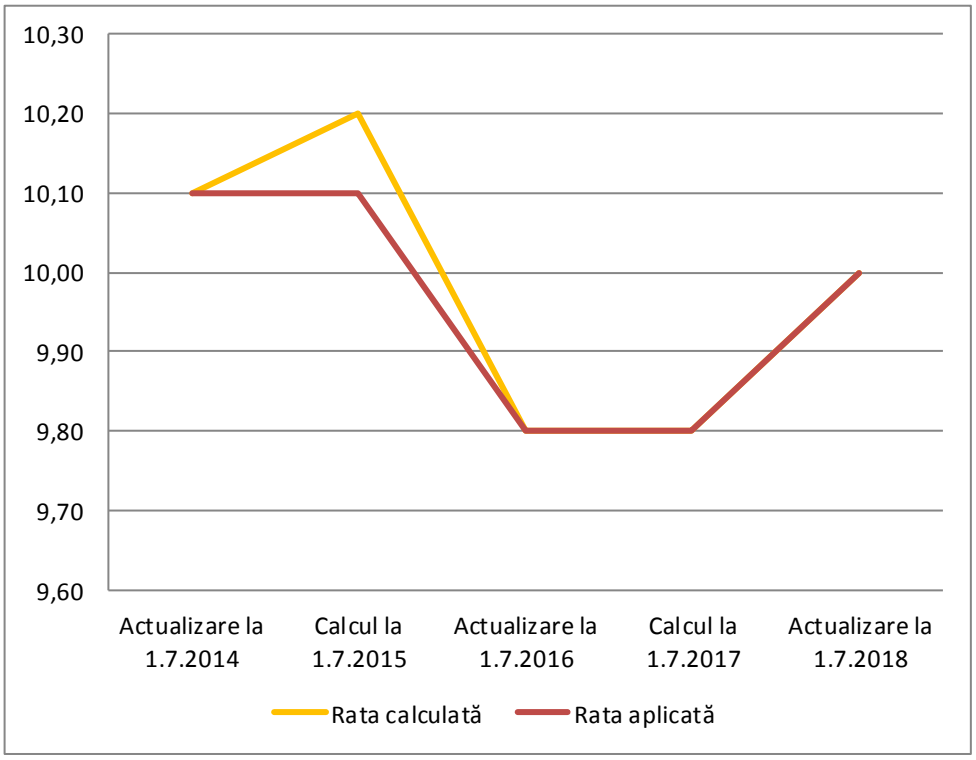

Diagrama indică faptul că rata aplicată a contribuției la sistemul de pensii a fost foarte apropiată de cea calculată de Eurostat. Trebuie remarcat faptul că diferențele mici dintre rate ca urmare a aplicării dispozițiilor de mai sus ale Statutului funcționarilor pot fi pozitive sau negative; aceste diferențe tind să se anuleze reciproc pe termen lung.

Prin urmare, metoda și-a îndeplinit scopul specific de a garanta că contribuția la sistemul de pensii plătită de personal către buget acoperă o treime din costul sistemului, astfel cum se prevede la articolul 1 alineatul (1) din anexa XII la Statutul funcționarilor și, astfel, sistemul PSEO se află în echilibru actuarial.

8. IMPACTUL BUGETAR AL PSEO

În anii 1960, Consiliul a decis că contribuțiile personalului nu vor fi puse deoparte într-un fond de pensii efectiv, ci vor credita bugetul UE în momentul colectării lor, fiind cheltuite în conformitate cu deciziile autorității bugetare, adică acestea nu vor fi alocate unui anumit domeniu de politică. În același timp, Consiliul a decis ca partea din contribuția datorată de angajator să nu fie colectată. În schimb, instituțiile UE s-au angajat să plătească prestații de pensii viitoare (care urmează să fie înscrise în bugetul Uniunii) atunci când personalul se va pensiona.

Din punct de vedere bugetar, sistemul de pensii al UE a generat astfel venituri nete în trecut, deoarece acesta nu este încă matur, și anume contribuțiile personalului activ care dobândește drepturi de pensie au depășit beneficiile obținute de un număr limitat de pensionari. Veniturile sistemului de pensii au constat în contribuțiile plătite de personal plus contribuția

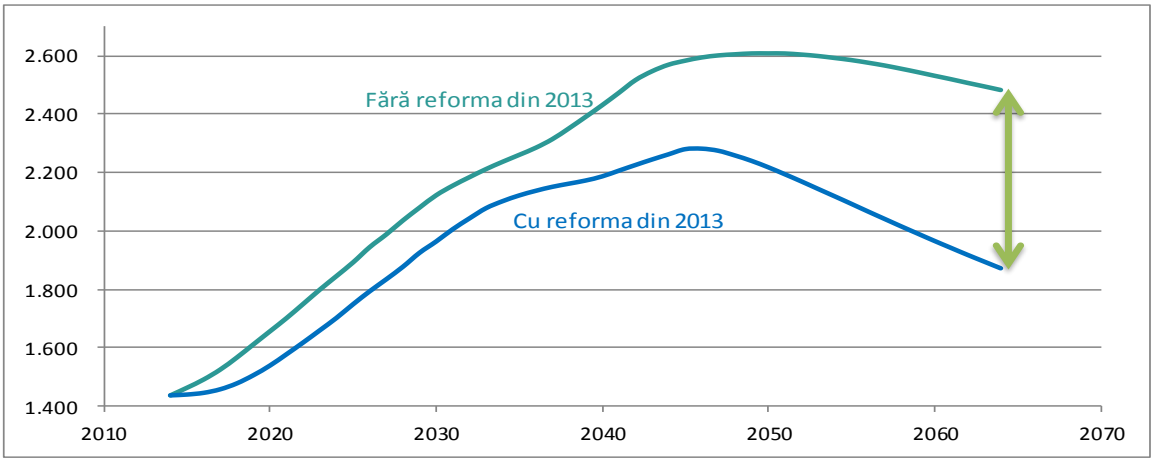
angajatorului; aceasta din urmă nu a fost plătită într-un fond, ci s-a reflectat doar în datoria asociată pensiilor. În acest mod, **bugetul UE a împrumutat efectiv bani de la membrii sistemului în schimbul unei garanții privind plata, în viitor, a prestațiilor**.

Ca urmare a creșterii UE și a forței sale de muncă de la crearea sistemului de pensii în anii 1960, numărul net de pensionari (diferența dintre numărul de membri ai personalului care se pensionează și pensionarii care decedează) a crescut și va continua să crească în perioada următorului cadru financiar multianual (CFM). Deși cheltuielile cu pensiile pe termen lung vor fi reduse substanțial datorită reformelor succesive, aceste reforme au făcut obiectul unor dispoziții tranzitorii, având în vedere că drepturile de pensie sunt protejate în conformitate cu principiul drepturilor dobândite. Prin urmare, **efectele bugetare ale reformei cheltuielilor cu pensiile apar doar progresiv în timp**. În consecință, ca urmare a lipsei de maturitate a PSEO, tendința de creștere a cheltuielilor cu pensiile va continua până în anii 2040.

Economiile considerabile pentru pensii care vor fi generate de reformă (a se vedea graficul 2) au fost confirmate în 2016 de un studiu al Eurostat cu privire la implicațiile bugetare pe termen lung ale costurilor cu pensiile[10]. Acest studiu a fost salutat de statele membre ca o evaluare obiectivă și realistă a situației. Eurostat a constatat că reforma din 2013 **va reduce factura aferentă pensiilor pe termen lung cu aproximativ 30 %,** pe lângă economiile rezultate din reforma precedentă a sistemului de pensii din 2004. În urma acestui studiu al Eurostat, mai multe state membre au subliniat importanța sumelor prevăzute pentru pensii atunci când garantează că UE rămâne o instituție atractivă pentru solicitanții din toate statele membre și în special cei cu venituri relativ ridicate pe cap de locuitor.

De asemenea, cele două reforme ample succesive ale Statutului funcționarilor au fost puse în aplicare într-o perioadă foarte scurtă (și anume din 2004 și 2014), ceea ce a impus și necesitatea legală de a introduce **măsuri tranzitorii** în punerea lor în aplicare care se referă la o mare parte a personalului aflat în prezent în activitate. Pe lângă aceste constrângeri de natură juridică, orice modificări ulterioare ale normelor existente în acest moment ar submina, de asemenea, certitudinea și previzibilitatea referitoare la condițiile de muncă și prestațiile de pensii. Acest lucru ar reduce în continuare capacitatea instituțiilor de a aborda dezechilibrele geografice semnificative observate.

Graficul 2 – Evoluția costurilor cu pensiile pe termen lung (cifre în milioane EUR la prețuri constante) conform studiului Eurostat din 2016

10 SWD(2016) 268

9. CONCLUZII

Punerea în aplicare de către Comisie a anexei XII la Statutul funcționarilor a asigurat stabilitatea PSEO și echilibrul fondului noțional, în timp ce reformele din 2004 și 2013 ale Statutului funcționarilor sunt puse în aplicare cu succes, sporind progresiv economiile anuale.

Având în vedere cele de mai sus, aplicarea anexei XII la statut și-a îndeplinit obiectivul specific de a garanta echilibrul PSEO, întrucât contribuția la sistemul de pensii plătită de personal către buget acoperă o treime din drepturile dobândite în fiecare an din următoarele motive:

- rata contribuției calculată de Eurostat a acoperit o treime din drepturile de pensie dobândite în acel an;
- rata calculată a contribuției a fost validată de experți naționali și de experți independenți calificați;
- rata aplicată a contribuției a fost foarte apropiată de cea calculată;
- diferențele mici dintre ratele calculate și ratele aplicate s-au datorat dispozițiilor specifice din Statutul funcționarilor. Având în vedere că aceste diferențe pot fi pozitive sau negative, ele tind să se anuleze reciproc pe termen lung.

Colegiuitorii au hotărât că prezentul raport ar trebui să se concentreze asupra echilibrului actuarial al sistemului de pensii din perioada 2014-2018 și nu asupra evoluției viitoare a cheltuielilor cu pensiile. În schimb, ar trebui menționat faptul că, în propunerea sa de Regulament al Consiliului de stabilire a următorului CFM, Comisia a prezentat cheltuielile preconizate pentru perioada 2021-2027, în special pe baza creșterii anuale a cheltuielilor cu pensiile prezentate în partea 8. Cu această ocazie, Comisia s-a angajat, de asemenea, să reflecteze asupra fezabilității creării unui fond de pensii bazat pe capital pentru personalul UE în cadrul evaluării intermediare a CFM din 2023.